

**Проект за бюджет на
Българската народна банка
за 2001 година**

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

До: Народното събрание на Република България

От: Светослав Гаврийски
Управител на БНБ

Дата: 31 октомври 2000 година

**ОТНОСНО: БЮДЖЕТ НА БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА
                     ЗА 2001 година**

Приложен е Проект за бюджет на БНБ за 2001 година за разглеждане от Народното събрание на Република България.

Този документ има ограничено разпространение и може да бъде използван от получателите само при изпълнение на техните служебни задължения. Неговото съдържание не може да се разкрива без съгласието на БНБ.

Уважаеми дами и господа народни представители,

Проектът за бюджет на БНБ е изготвен на основание чл. 48, ал. 1 от Закона за БНБ и е приет от Управителния съвет на БНБ на заседанието му от 26 октомври 2000 г. Проектът за бюджет се внася за приемане от Народното събрание едновременно с проекта за държавен бюджет съгласно т. 3 от Решение на Народното събрание от 15 май 1998 г.

Бюджетът е разработен в съответствие с прогнозата за макрорамка за 2001 г., която предвижда продължаване на финансовата стабилизация, реално прогнозируеми макроикономически индикатори и съответно реално прогнозируем бюджет на БНБ.

Документът е изготвен съгласно следните основни принципи:

1. Изготвяне, наблюдение и отчитане на прозрачен бюджет, унифициран по форма, съдържание и срокове.
2. Обвързване на проекта за бюджет с изпълнението на бюджета за предходната година.
3. Придържане към благоразумните банкови принципи и ефективно управление на риска.
4. Определяне на разходите на банката с цел осигуряване ефективното изпълнение на нейните функции и същевременно заздравяване на бюджетната дисциплина.
5. Съставяне на бюджет от два самостоятелни раздела – разходи за издръжка на БНБ и инвестиционни разходи.

Разходите за издръжка на БНБ са определени с оглед

1. ефективното обслужване на паричното обращение в страната;
2. подобряване качеството на дейността на банката чрез:
  - привличане на служители с висока квалификация и опит;
  - мотивиране на служителите чрез подобряване условията на труд, повишаване на квалификацията и заплащането;
  - изучаване и прилагане на международния опит в отделни дейности на банката;
  - усъвършенстване на управлението и дейността на банката в съответствие с международните банкови стандарти;
3. укрепване на доверието към БНБ и финансовата система на страната;
4. осигуряване текущите нужди на банката от материали и услуги.

Инвестиционните разходи са определени с цел:

1. подобряване ефективността на дейностите чрез усъвършенстване на съществуващата и въвеждане на нови информационни технологии;
2. осигуряване на необходимата надеждност и сигурност;
3. поддържане на сградния фонд с цел запазването му като паметник на културата.

Изготвеният в съответствие със заложените цели и принципи бюджет за 2001 г. съдържа следните основни елементи

Разходи за издръжка на БНБ за 2001 г.	55 970 000 лева
Инвестиционни разходи за 2001 г.	14 537 000 лева

и следните характеристики:

- Проектът за бюджет за 2001 г. предвижда увеличение на разходите за издръжка на БНБ с **22.7%** спрямо 2000 г. и намаляване на инвестиционните разходи в сравнение с бюджета за 2000 г. с **30%**.
- Общо разходите на банката са увеличени в сравнение с бюджета за 2000 г. с **6%**.
- Банката ще продължи да генерира положителен финансов резултат. За 2001 г. се очаква той да бъде около **170 741 хил. лв.**

В сравнение с предходната година бюджетът за издръжка на БНБ за 2001 г. е увеличен с около **10 370 000 лв.**

Увеличението на разходите се дължи главно на следните позиции:

1. Разходи, свързани с издръжка на паричното обращение

- Разходи за нови възпоменателни монети **400 000 лв.**

2. Разходи за материали, услуги и амортизация

- Разходи за материали за производство на общи ценни книжа **2 800 000 лв.**
- Разходи за такси и данъци **260 000 лв.**
- Абонаментни такси за „Банксервиз“ **300 000 лв.**
- Такси за програмни продукти **800 000 лв.**
- Консултантски услуги **500 000 лв.**
- Разходи за ремонт на основни сгради **300 000 лв.**
- Разходи за амортизация **2 600 000 лв.**
- Разходи за охрана по договор с МВР **2 200 000 лв.**

ВСИЧКО **9 760 000 лв.**

3. Разходи за заплати, социално осигуряване и надбавки

- Разходи за заплати 1 300 000 лв.*

* Общо разходите по тази позиция не се увеличават поради прехвърлянето на разходите за охрана по договор с МВР към предходната позиция като разходи за външни услуги.

4. Разходи за социална дейност

- Разходи за социална дейност 300 000 лв.
- Разходи за допълнително пенсионно осигуряване 500 000 лв.

ВСИЧКО 800 000 лв.

ОБЩО 12 460 000 лв.

Разликата между тези разходи и общото увеличение на бюджета се дължи на намаляването на другите разходи.

Голямата част от увеличените разходи са свързани с външни услуги, заплащането на които е извън влиянието на банката и се определя от външната среда.

Разходите за общи ценни книжа са за изработване на нови паспорти, здравни книжки, бандероли, статистически листове и др. Консултантските услуги са увеличени във връзка с проекта за изграждане на Система за брутен сетълмент в реално време и за консултант за информационна система на банката. Амортизационните разходи са увеличени в съответствие с нововъведените през 2000 г. дълготрайни активи. Разходите за заплати са увеличени в не по-голям размер от обявеното нарастване на заплатите в бюджетния сектор за 2001 г.

Останалите административни разходи са намалени или не надвишават аналогичните разходи от предходния бюджет и отразяват стремежа към по-точното им определяне.

Тенденцията към благоразумно изготвяне на бюджета се проявява и при инвестиционните разходи, които са намалени с около 6 000 000 лв.

С оглед на гореизложеното предлагам на Народното събрание да приеме представения бюджет на Българската народна банка за 2001 г.

Светослав Гаврийски
Управител на БНБ

31 октомври 2000
година

ПРОЕКТ

ЗА

БЮДЖЕТ НА БНБ ЗА 2001 година

Съдържание

1. ВЪВЕДЕНИЕ	7
1.1. Преглед на документа	7
1.2. Историческо развитие на бюджета на БНБ	7
2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА ЗА 2000 година	8
2.1. Разходи за издръжка на БНБ	8
2.2. Инвестиционни разходи	8
2.3. Финансови резултати	9
3. ПРОГНОЗА ЗА МАКРОРАМКТА ЗА 2001 година	9
4. БЮДЖЕТ ЗА 2001 година	10
4.1. Разходи за издръжка на БНБ	10
4.1.1. Разходи, свързани с издръжката на паричното обращение	10
4.1.2. Разходи за материали, услуги и амортизация	11
4.1.3. Разходи за заплати, социално осигуряване и надбавки	11
4.1.4. Разходи за социална дейност	11
4.1.5. Други административни разходи	12
4.2. Инвестиционни разходи	12
4.2.1. Разходи за ново строителство, реконструкция и модернизация	12
4.2.2. Разходи за машини, обслужващи паричното обращение	12
4.2.3. Разходи за Печатницата на БНБ	12
4.2.4. Разходи за технически средства, свързани с безопасността на БНБ	12
4.2.5. Разходи за специализирани автомобили и други транспортни средства	12
4.2.6. Разходи за електронизация на БНБ	12
4.2.7. Офисмебели и канцеларско оборудване	13
4.3. Финансови резултати	13
ПРИЛОЖЕНИЯ	14
Бюджет на Българската народна банка за 2001 година	14
Проект за приходите и разходите на БНБ за 2001 година	15

1. ВЪВЕДЕНИЕ

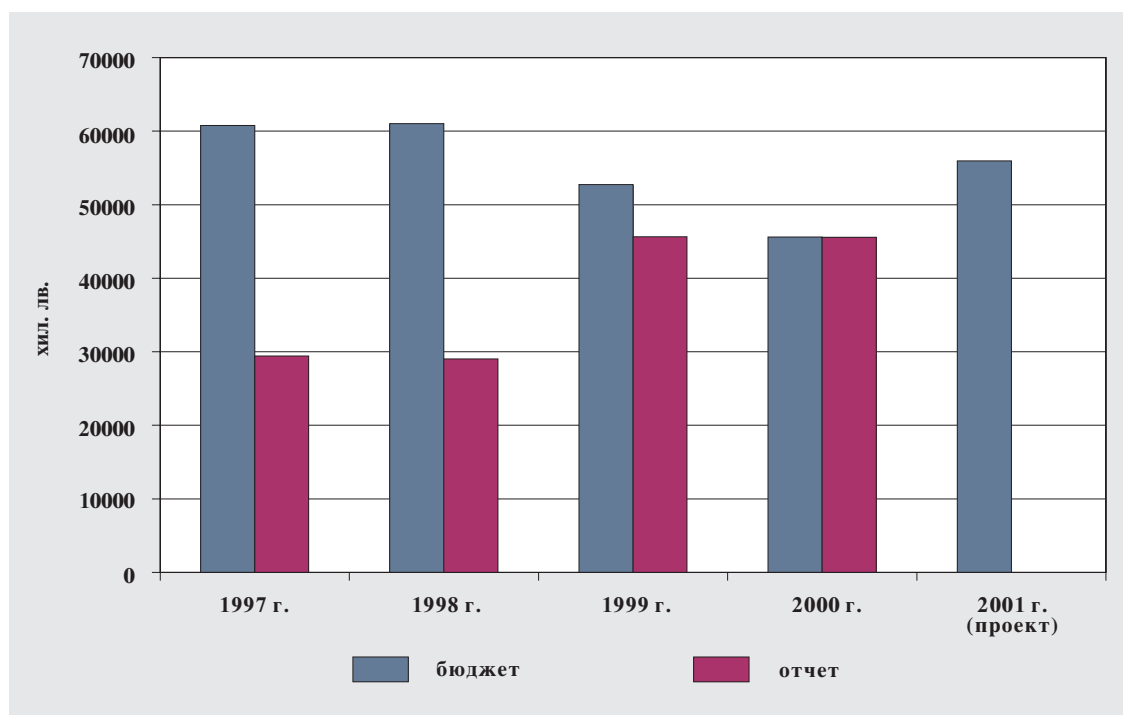
1.1. Преглед на документа

В раздел 2 се прави преглед на очакваното изпълнение на бюджета за 2000 г. Раздел 3 описва приетата макрорамка за изготвяне на бюджета. Раздел 4 представя прогнозите за разходите и приходите на банката – общо и отделно по някои основни разходни показатели.

1.2. Историческо развитие на бюджета на БНБ

Следващата графика представя хронологичното развитие на изготвянето и изпълнението на разходите за издръжка на БНБ. Поради липсата на съпоставимост с изготвените бюджети преди 1997 г. настоящото представяне обхваща само периода след 1997 г.

Бюджетите и тяхното изпълнение за периода 1997 – 2001 година

Независимо от общото нарастване на разходите за издръжка на БНБ през 2001 г. преките административни разходи продължават тенденцията към намаляване. Отчетът за изпълнението на бюджета за 2000 г. е предварителен.

2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА ЗА 2000 година

2.1. Разходи за издръжка на БНБ

Изпълнението на бюджета на Българската народна банка за 2000 г. се предвижда да достигне 45 560 хил. лв. спрямо 45 604 хил. лв. разчет, което е 99.9%.

Предвидените разходи за издръжка на паричното обращение са в размер на 7972 хил. лв., от които се очаква да бъдат усвоени 7597 хил. лв., или 95.3%, за отпечатването на банкноти и отсичането на разменни монети. Отсечени са възпоменателни монети, като „Вдигане на тежести“ с номинал 10 лв., „Висок скок“ с номинал 10 лв., „Пловдивска къща“ с номинал 10 лв., „Църквата „Пантократор“ с номинал 10 лв., „Тодор Светослав“ с номинал 10 лв. и др.

Разходите за материали, услуги и амортизация, за които са предвидени 22 027 хил. лв., се очаква до края на годината да достигнат 22 915 хил. лв.

Превишението се дължи на направените разходи за материали за производството в цех „Общи ценни книжа“ на Печатницата на БНБ, за отпечатването на здравните книжки, които поради късното възлагане от страна на Националната здравно-осигурителна каса (НЗОК) не бяха предвидени в бюджета на банката за 2000 г. Срещу тези разходи Българската народна банка получи от НЗОК приходи от 5915 хил. лв.

Разходите за заплати, социално осигуряване и надбавки за 2000 г. са 13 154 хил. лв., като до края на годината се очаква те да бъдат усвоени. В разходите за несписъчен състав ще се отчетат възнагражденията за Националния отряд за банкова охрана и сигурност (НОБОС) и специализираното звено „Пожарна и аварийна безопасност“ (ПАБ) само за десетте месеца съгласно измененията в Закона за МВР. Възнагражденията за НОБОС и ПАБ за ноември и декември ще бъдат платени като разходи за външни услуги, което ще наложи вътрешна промяна в показателите, но в рамките на утвърдения бюджет за 2000 г.

Другите административни разходи за издръжка на БНБ за 2000 г. са в размер на 1351 хил. лв., като се предвижда да бъдат усвоени 1159 хил. лв., или 85.8%. През 2000 г. банката ограничи разходите за командировки в чужбина и в страната.

2.2. Инвестиционни разходи

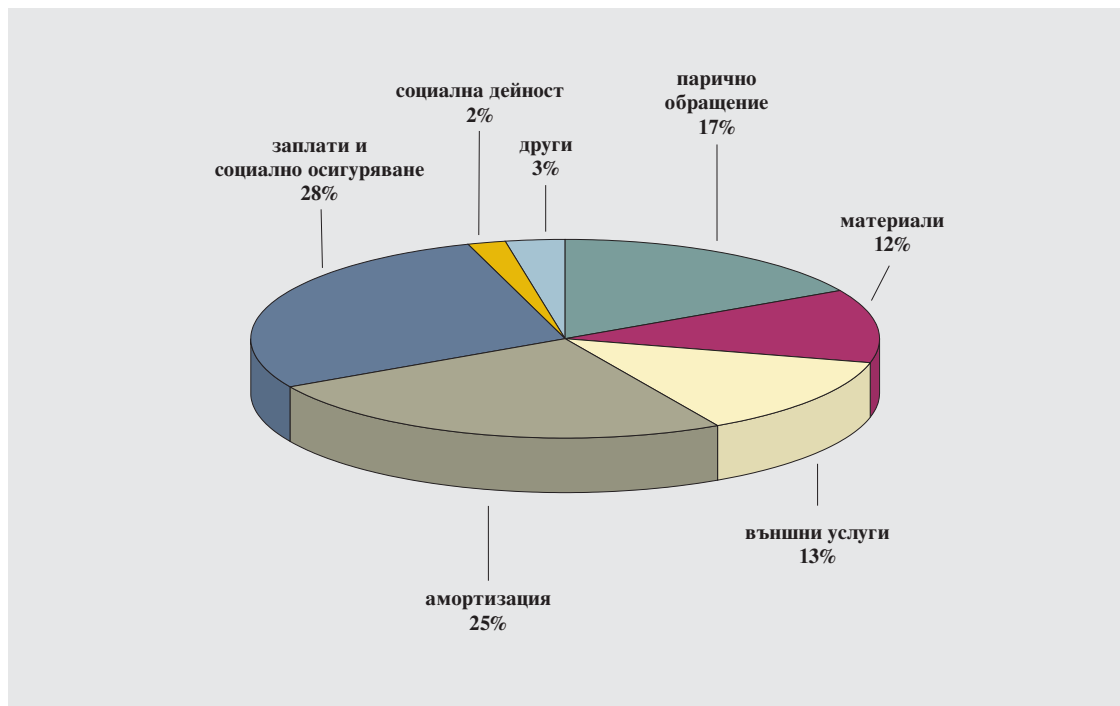
От разчетените 20 760 хил. лв. се очаква да бъдат усвоени 4997 хил. лв., или 24.13%. Неизпълнението на инвестиционната програма в по-голямата си част се дължи на поетапното изграждане на планираните обекти на БНБ и на съкращаването на инвестиционните разходи в нейните клонове. Изграждането на сигнално-осигурителните и пожароизвестителните системи се извършва след приключване на строително-ремонтните дейности, поради което предвидените средства за тях, както и за електронизация на банката, няма да бъдат усвоени. До края на годината не ще бъдат усвоени и средствата за закупуване на специализирани бронирани инкасови автомобили, поради което те са заложи в проекта за бюджет за 2001 г.

Разходите за печатницата също няма да бъдат напълно усвоени поради отпадане на необходимостта от закупуване на някои от предвидените машини.

2.3. Финансови резултати

Финансовите резултати за 2000 г. ще надвишат значително прогнозите, което се дължи на по-високите приходи от лихви и по-ниските разходи за лихви. Тези резултати са следствие от благоразумната инвестиционна политика на банката. Очакваните резултати от изпълнението на бюджета за 2000 г. са представени в приложения 1 и 2.

Разпределение на разходите за издръжка през 2000 година

3. ПРОГНОЗА ЗА МАКРОРАМКТА ЗА 2001 година

С Решение № 65 от 4 септември 2000 г. УС на БНБ утвърди параметрите, по които следва да се разработи бюджетът на банката за 2001 г. Средногодишната инфлация е 5.3%, а валутният курс – 2 лв. за 1 щ. д. Посочен е размерът на средногодишния валутен резерв (без златото) в размер на 3100 млн. евро, депозитите на търговските банки и правителството, депозитът на управление „Банково“ на БНБ. Проектът за бюджет за 2001 г. е съобразен с очакваните разходи до края на настоящата година, с тенденциите в движението на цените и с очакванията за приходи от дейността на банката през следващата година.

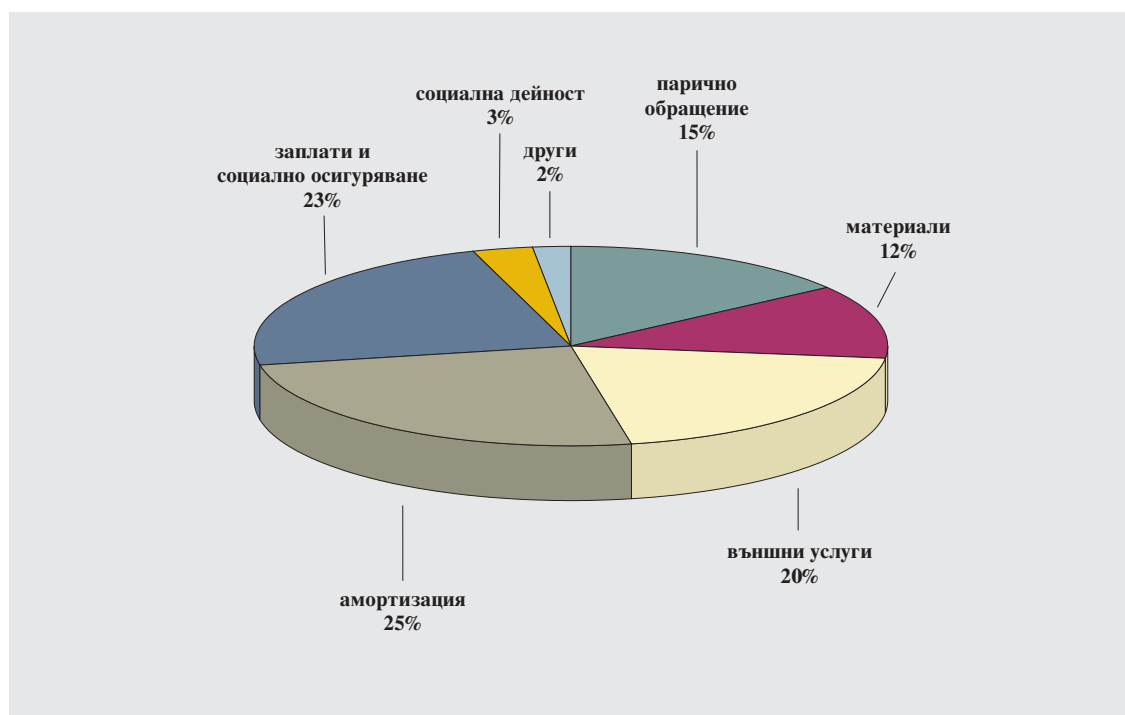
4. БЮДЖЕТ ЗА 2001 година

Проектът за бюджет на Българската народна банка за 2001 г. е представен в Приложение 1.

4.1. Разходи за издръжка на БНБ

Разходите за издръжка на БНБ за 2001 г. са в размер на 55 970 хил. лв., които са повече с 10 366 хил. лв. в сравнение с бюджета за 2000 г. Увеличението се дължи на по-големите разходи за издръжка на паричното обращение (с 4.1%), за материали (с 66.2%) и за външни услуги (с 59.6%).

Разходи за издръжка на БНБ през 2001 година

4.1.1. Разходи, свързани с издръжката на паричното обращение

Разходите, свързани с издръжката на паричното обращение, са в размер на 8298 хил. лв. и представляват 14.8% от общите разходи, като това съотношение е било 17.4% в бюджета за 2000 г. Тук са включени разходите за банкнотна хартия и мастила за производството на банкноти, монетни заготовки, разходи за труд за отсичане на нови монети, включително и възпоменателни, както и разходи за проектиране на банкноти и монети, консумативи, свързани с обработката на банкнотите и монетите, и други разходи за емисионна дейност. Увеличението на разходите се дължи на предвидените в повече средства за отсичане на възпоменателни монети.

4.1.2. Разходи за материали, услуги и амортизация

Разходите за материали, услуги и амортизация са 31 750 хил. лв. и са разпределени, както следва:

- Разходите за материали са 6889 хил. лв. и представляват 12.3% от общите разходи. По-съществени са разходите за материали за производство в цех „Общи ценни книжа“ към Печатницата на БНБ в размер на 4600 хил. лв., които ще бъдат изразходвани за изработване на нови паспорти и заявления към тях, на здравни книжки, на бандероли, статистически листове, акции и др. Разходите за ел. енергия са формирани на база действително отчетения разход на БНБ и нейните клонове, като е предвидено увеличение според средногодишната инфлация. Разходите за горива и резервни части за специализирания транспорт са разчетени за неговото по-голямо натоварване, продиктувано от необходимостта от зареждане и освобождаване от касова наличност на клоновете на банката.
- Разходите за външни услуги са за 11 261 хил. лв., или 20.1% от общите разходи. Определящи в тази група са разходите за системите Reuters, Bloomberg, SWIFT, които са в размер на 1022 хил. лв., за абонаментното поддържане на техниката в размер на 1056 хил. лв., за таксите, свързани с програмните продукти, за топлинна енергия, пощенски, телефонни и телексни услуги и др. В тази група за първи път са предвидени средства в размер на 2200 хил. лв. за покриване на разходите по договори с МВР и ПАБ във връзка с изменението на Закона за МВР и в съответствие с чл. 81а от него. Досега тези разходи се отчитаха като разходи за несписъчен състав съгласно стария Закон за МВР. Разходите за ремонти са разчетени за довършване на ремонтите, започнати в сградата на БНБ и нейните подразделения.
- Разходите за консултантски услуги са повече спрямо 2000 г. и са в размер на 1056 хил. лв. Консултантските услуги са във връзка с проекта за Система за брутен сетълмент в реално време и за консултант по изграждане на информационна система на банката.
- Разходите за амортизация са в размер на 13 600 хил. лв. и представляват 24.3% от общите разходи. Разчетени са амортизациите на всички дълготрайни материални и нематериални активи, както и на тези, които банката ще придобие през 2001 г.

4.1.3. Разходи за заплати, социално осигуряване и надбавки

Разходите за заплати, социално осигуряване и надбавки са в размер на 12 929 хил. лв., или 23.1% от общите разходи. Средствата за заплати са разчетени в съответствие с обявеното увеличение на заплатите в бюджетната сфера.

4.1.4. Разходи за социална дейност

Разходите за социална дейност са в размер на 1885 хил. лв., или 3.4% спрямо общите разходи. За първи път са включени разходи за доброволно пенсионно осигуряване на служителите от банката в размер на около 500 000 лв.

4.1.5. Други административни разходи

Разходите за командировки в страната са намалени спрямо разчета за 2000 г., а във връзка с участието на БНБ в преговорите по евроинтеграцията на страната разходите за командировки в чужбина са увеличени.

4.2. Инвестиционни разходи

4.2.1. Разходи за ново строителство, реконструкция и модернизация

4.2.1.1. Разходи за централната сграда на БНБ

Разходите за централната сграда включват разходи за реконструкцията и модернизацията ѝ като цяло.

4.2.1.2. Разходи за почивните бази на БНБ

Разходите са за проектиране, строителство и реконструкция на почивните станции на банката.

4.2.2. Разходи за машини, обслужващи паричното обращение

Предвидени са средства за закупуване на съоръжения за лаборатория за отдел „Платежни средства“ към дирекция „Касова“ на БНБ.

4.2.3. Разходи за Печатницата на БНБ

За нуждите на печатницата е предвидено закупуване на техника за приготвяне на офсетови мастила и други машини.

4.2.4. Разходи за технически средства, свързани с безопасността на БНБ

Разходите са за изграждане на сигнално-охранителни, пожароизвестителни и други специализирани системи.

4.2.5. Разходи за специализирани автомобили и други транспортни средства

Неизвършените през 2000 г. разходи за закупуване на два бронирани специализирани автомобила са прехвърлени за 2001 г.

4.2.6. Разходи за електронизация на БНБ

В прогнозата за информационни и комуникационни технологии са предвидени следните разходи:

- *компютърна и комуникационна техника*
Продължава практиката за обновяване на информационната система на банката и нейните клонове.
- *лиценз за софтуер*
Предвидени са разходи за лиценз за нови версии на софтуер за платежната система, за ностро система и др.
- *разработки*
Предвижда се разработка за следене на движението на паричните наличности, за валутно счетоводство, за развитие на кредитния регистър и за други разработки за банката и нейните клонове.

4.2.7. Офисмебели и канцеларско оборудване

Разходите са за частично обзавеждане на помещенията в централната сграда.

4.3. Финансови резултати

При разработването на прогнозата за 2001 г. е използван управленският подход за доходност на международните валутни активи на БНБ. Това отговаря на принципа за предпазливост при функционирането на БНБ в режим на паричен съвет, като главна цел при разработването на бюджета на БНБ и изпълнението му е всекидневната пазарна стойност на активите да покрива левовата емисия на БНБ, както и собствените резерви и капитал на банката. Проектът за приходите и разходите на банката за 2001 г. е представен в Приложение 2.

Светослав Гаврийски
Управител на БНБ

**БЮДЖЕТ
НА БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА
ЗА 2001 година**

		(хил. лв.)		
Показатели	Утвърден бюджет за 2000 г.	Очаквано изпълнение към 31.XII.2000 г.	Проект за 2001 г.	
Раздел I. РАЗХОДИ ЗА ИЗДРЪЖКА НА БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА	45 604	45 560	55 970	
1	Разходи, свързани с издръжката на паричното обращение	7 972	7 597	8 298
2	Разходи за материали, услуги и амортизация	22 027	22 915	31 750
3	Разходи за заплати, социално осигуряване и надбавки	13 154	12 789	12 929
4	Разходи за социална дейност	1 100	1 100	1 885
5	Други административни разходи	1 351	1 159	1 108
Раздел II. ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА	20 760	4 997	14 537	
1	Разходи за ново строителство, реконструкция и модернизация	8 820	1 286	5 000
2	Разходи за машини, обслужващи паричното обращение	0	0	123
3	Разходи за Печатницата на БНБ	3 520	797	2 400
4	Разходи за технически средства за безопасността на БНБ	1 590	114	1 274
5	Разходи за специализирани автомобили и други транспортни средства	1 920	0	1 640
6	Разходи за електронизация на БНБ	4 210	2 100	3 600
7	Офисмебели и канцеларско оборудване	700	700	500

**ПРОЕКТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
НА БНБ ЗА 2001 година**

	Очаквано изпълнение до 31.XII.2000 г. (хил. лв.)	Проект за 2001 г. (хил. лв.)	2001 г./2000 г. (%)
Приходи от лихви и аналогични приходи	209 181	214 274	102.4
Разходи за лихви и аналогични разходи	21 589	41 043	190.1
Нетен доход от лихви	187 592	173 231	92.3
Приходи от такси и комисиони	1 301	1 550	119.1
Разходи за такси и комисиони	625	700	112.0
Нетен доход (загуба) от ценни книжа в оборотен портфейл	29 190	32 017	109.7
Нетен доход (загуба) от ценни книжа в инвестиционен портфейл	0	0	-
Нетен доход (загуба) от курсови разлики по валутни операции	5 940	6 000	101.0
Други приходи (загуби) от банкови операции	0	0	-
Общо нелихвени доходи от банкови операции	35 806	38 867	108.5
Разходи за дейността	45 560	55 970	122.8
Разходи (приходи) от провизии	5 407	0	0
Разходи от преоценка на дълготрайни активи и инвестиции	0	0	-
Други приходи	14 300	14 613	102.2
Други разходи	0	0	-
Превишение на приходите над разходите преди включване на извънредните разходи	197 545	170 741	86.4
Извънредни приходи	0	0	-
Извънредни разходи	0	0	-
Превишение на приходите над разходите след включване на извънредните приходи (разходи)	197 545	170 741	86.4
Отчисления за БНБ от превишението	51 362	44 393	86.4
Остатък от превишението в приход на републиканския бюджет	146 183	126 348	86.4

